

Handläggare
Linnéa Lundbäck
Telefon: 08-50810063**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2024-04-18

Remiss av Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS 2024/164

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Norra innerstaden har fått en remiss av kommunstyrelsen för yttrande senast den 26 april 2024. Remissen består av en förnyad rekommendation till kommunerna att, till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), gemensamt tilläggsfinansiera viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård under åren 2025-2028.

Bakgrunden till rekommendationen är att flera av de statsbidrag som tidigare riktades till dessa områden avslutades och omvandlades till generella statsbidrag. De tjänster och det stöd som ingår i rekommendationen har inte heller tidigare finansierats inom ramen för SKR:s ordinarie medlemsavgift. Den nuvarande rekommendationen gäller till och med år 2024. För att kunna fortsätta arbetet under åren 2025-2028 behöver därför kommunerna göra ett nytt ställningstagande.

Sammanfattningsvis välkomnar förvaltningen förslaget om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Förvaltningen ser samtidigt behov av vidareutveckling av stödet under kommande år.

Bakgrund

Norra innerstaden har fått en remiss av kommunstyrelsen för yttrande senast den 26 april 2024. Övriga remissinstanser inom

Stockholms stad är stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden och Skärholmens stadsdelsnämnd.

Ärendet

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) arbetar sedan år 2020 på kommunernas uppdrag och inom ramen för en rekommendation om: Gemensam finansiering för en långsiktig kunskapsstyrning inom socialtjänstens verksamheter för att stödja utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst. Bakgrunden till rekommendationen är att flera av de statsbidrag som tidigare riktades till dessa områden avslutades och omvandlades till generella statsbidrag. De tjänster och stöd som ingår i rekommendationen har inte heller tidigare finansierats inom ramen för SKR:s ordinarie medlemsavgift. Den nuvarande rekommendationen gäller till och med år 2024. För att kunna fortsätta arbetet under åren 2025-2028 behöver därför kommunerna göra ett nytt ställningstagande.

SKR har den 26 januari 2024 beslutat om en rekommendation till samtliga kommuner att årligen, till SKR, tilläggsfinansiera viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

För att tjänsterna ska kunna tillhandahållas nationellt med stöd av SKR behöver merparten av kommunerna anta rekommendationen. Om inte merparten av kommunerna antar rekommendationen kan SKR inte säkra att tjänsterna och stödet kommer att kunna erbjudas nationellt framöver.

De förslag som förbundsstyrelsen för SKR lämnat till kommunerna för ställningstagande är att:

- Rekommendera kommunerna att årligen, till SKR, gemensamt tilläggsfinansiera viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård om sammanlagt 19,5 miljoner kronor (det vill säga max 1,95 kronor per invånare) under åren 2025-2028.
- Kommunerna genom tilläggsfinansieringen bidrar till finansieringen av:
  - de nationella kvalitetsregister som kommunerna använder sig av för att säkra uppföljningen av den kommunala hälso- och sjukvården,
  - stöd för individbaserad systematisk uppföljning (ISU),
  - upphandling, samordning och utveckling av nationella brukarundersökningar inom socialtjänsten,

- nationellt stöd för samverkan mellan kommuner och regioner om kunskapsstyrningen av hälso- och sjukvården,
  - nationell samordning och gemensamt nationellt utvecklingsarbete
- Arbetet fortsätter styras och ledas av en styrgrupp med representanter från SKR:s strategiska nätverk för socialtjänsten tillsammans med SKR (Socialchefs nätverket, NSK-S och RSS).
  - Kostnaden fördelas per kommun utifrån beräkningsmodellen för SKR:s medlemsavgift vilken baseras på befolkningen i respektive kommun. Kommuner med över 200 000 invånare får 10 procent rabatt.

Inom Stockholms stad har finansieringen under föregående period delats mellan socialnämnden och äldrenämnden. Totalt för staden beräknas kostnaden bli cirka två miljoner kronor per år under perioden 2025-2028.

Områden som omfattas av förslaget

Nationella kvalitetsregister

Kvalitetsregister är en källa för uppföljning av kvalitet och effektivitet inom kommunernas hälso- och sjukvård och en viktig del av kunskapsstyrningen. De kvalitetsregister som används av kommunerna idag är:

- Senior alert – kvalitetsregister för trycksår, munhälsa, benbrott, viktminskning samt blåsdysfunktion.
- Svenska palliativregistret – kvalitetsregister för verksamheter som vårdar personer i livets slut.
- BPSD-registret – kvalitetsregister för personer med beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom.
- SveDem – kvalitetsregister för en god demensvård.
- Rikssår – kvalitetsregister för svårläkta sår.

Kommunerna medverkar genom rekommendationen i styr- och ledningsfunktionen för Nationella kvalitetsregister. SKR:s stöd underlättar administration både för berörda register och kommunerna som på detta sätt slipper skriva enskilda avtal med varandra. Det pågår också viktigt utvecklingsarbete med automatiserad informationsöverföring mellan register och verksamhetssystem.

Nationella brukarundersökningar

Brucarundersökningar är en viktig källa till information om hur brukarna upplever kvaliteten i verksamheterna, och används som ett kunskapsunderlag för utvecklings- och förbättringsarbete. Under 2023 deltog 204 kommuner och 30 privata aktörer i någon av undersökningarna. Följande brukarundersökningar samordnas av SKR:

- Utförarverksamheter inom funktionshinderområdet
- Myndighetskontakten inom funktionshinderområdet
- Myndighetskontakten inom Individ- och familjeomsorg
- Placerade barn och unga

Det pågår också utveckling av nya brukarundersökningar utifrån de behov som kommunerna har angett och i fortsättningen önskar:

- Öppna insatser inom social barn- och ungdomsvård

SKR:s stöd omfattar att upphandla en gemensam undersökningstjänst, för att underlätta genomförandet för kommunerna och deltagandet för brukarna samt kvalitetssäkring av denna tjänst. Kostnader för förvaltning, samordning, stöd till användarna och utveckling av brukarundersökningarna ingår. Den digitala undersökningstjänsten ger också möjlighet för kommunerna att lägga till egna lokala frågor. SKR stödjer också kommunerna med analys av resultat.

Beräknad kostnad årligen: 2,5 miljoner kronor inklusive utveckling.

Stöd för individbaserad systematisk uppföljning (ISU)

Individbaserad systematisk uppföljning (ISU) innebär att beskriva, mäta och dokumentera enskilda personers problem/behov, insatser och resultat och sammanställa informationen på gruppnivå för att ge kunskap om och underlag för utveckling av verksamheten och dess kvalitet. Genom ISU kan verksamheter utveckla lokal kunskap, som en del i beprövad erfarenhet. ISU är en central del av socialtjänstens omställning till att bli mer kunskapsbaserad, i enlighet med förslagen i ny socialtjänstlag. SKR stödjer arbetet genom samordning med nationella och regionala aktörer, utbildningar, nätverk och stödmaterial.

Beräknad kostnad årligen: 2,5 miljoner kronor.

Samordning av kommunernas medverkan i Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård

Regionerna har fattat beslut om att gemensamt långsiktigt delta i, stödja och finansiera en sammanhållen struktur för kunskapsstyrning ”Nationellt system för kunskapsstyrning i hälso- och sjukvården”. Strukturen bygger på att nationella

programområden (NPO) leder kunskapsstyrningen inom sina respektive områden. Många av de kunskapsstöd som tas fram inom systemet för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård berör kommunernas verksamhet på olika sätt. Det finns behov av ändamålsenlig samverkan mellan regionerna och kommunerna på nationell nivå. SKR:s stöd består av att stödja utvecklingen av strukturer för att nominera kommunala representanter, att stödja de kommunala representanterna, att stödja samordning av kommunernas svar på remisser samt att utveckla och stärka kommunernas medverkan.

Beräknad kostnad årligen: 1 miljoner kronor.

Nationell samordning

Ovanstående aktiviteter samordnas och hålls samman av ett kansli för rekommendationen på SKR. Förutom ovanstående aktiviteter faciliterar kansliet strategiska nätverk och grupperingar med medlemmar för utveckling och stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst. Följande ingår i den nationella samordningen:

- Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning socialtjänsten – samordning mellan kommuner, RSS, SKR och myndigheter och gemensamt utvecklingsarbete i prioriterade frågor.
- Stöd för samverkan mellan lokal (socialchefer) och nationell (myndigheter) nivå genom Nationell samverkansgrupp för kunskapsstyrning i socialtjänsten (NSK-S) för att stärka förutsättningar för lokal kunskapsstyrning.
- Bereda underlag och vara ett administrativt stöd till styrgruppen för rekommendationen (S-KiS) om beslut och ställningstagande.
- Leda utvecklingsprojekt som S-KiS fattar beslut om.
- Stödja de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) genom samordning, erfarenhetsutbyte och gemensam utveckling.

Beräknad kostnad årligen: 3,5 miljoner kronor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med äldreomsorgsavdelningen och socialtjänstavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på rekommendationen om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Genom gemensam och långsiktig finansiering av SKR:s kvalitetsregister, samordning av individbaserad systematisk uppföljning och brukarundersökningar kan goda förutsättningar skapas för en fortsatt hållbar och säkerställd utveckling av tjänsterna. Ett sammanhållet och nationellt

stöd för utveckling av en mer kunskapsbaserad socialtjänst blir också allt viktigare de kommande åren i och med den omställning som görs för att möta nya samhällsutmaningar och i enlighet med förslagen i ny socialtjänstlag.

Arbetet med kvalitetsregister är ett allt viktigare verktyg för utvecklingen av en kunskapsbaserad kommunal hälso- och sjukvård. Förvaltningens förhoppning är att SKR genom rekommendationen får förutsättningar för att driva frågan om en gemensam nationell plattform med syfte att koppla samman samtliga kvalitetsregister och på längre sikt integrera dessa i befintliga journalsystem. Utmaningarna idag med kvalitetsregistren är att de medför dubbelarbete för personal eftersom lokala informationssystem som kommunen ansvarar för saknar integration med nationella kvalitetsregister och plattformar. Det innebär en risk att personal prioriterar bort registreringen i kvalitetsregister till förmån för det obligatoriska kliniska arbetet och journalföring. Fortsatt framtagande av nationellt kunskapsstöd för respektive register och dess syfte i ett större nationellt perspektiv behöver även särskilt säkerställas, samt metod för analys av resultat och hur detta kan tillvaratas nationellt för att främja en god och jämlik vård.

Förvaltningen ser därutöver att befintliga försvårande barriärer mellan vårdande verksamheter och huvudmän behöver identifieras och på sikt elimineras som en del i arbetet med nationell kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvården. Arbetet med förenklad informationsöverföring är därmed en viktig prioritering som förvaltningen anser bör ingå i den nationella samordningen. Detta i syfte att bidra till en sömlös vårdövergång mellan olika vårdgivare.

Vidare vill förvaltningen lyfta behovet av utveckling av brukarundersökningarna både avseende metod och frågeställningar, samt behovet av en stärkt nationell samordning av brukarundersökningar mellan de båda aktörer som idag ansvarar för dessa, SKR respektive Socialstyrelsen. Äldreomsorgens brukarundersökningar åligger Socialstyrelsen medan undersökningar inom funktionshinderområdet och barn och unga ingår i SKR:s ansvarsområde. Olika modeller för finansiering av brukarundersökningar mellan SKR och Socialstyrelsens kan medföra diskrepanser i kvaliteten på genomförandet, metod, leverantör och även på slutunderlagen. Mot bakgrund av att resultaten av brukarundersökningarna i flera avseenden utgör ett viktigt underlag för beslutsfattande på kommunal och nationell nivå men även på verksamhetsnivå kan skillnaderna därmed innebära konsekvenser för olika målgrupper som är föremål för undersökningarna.

Sammanfattningsvis välkomnar förvaltningen förslaget om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Förvaltningen ser samtidigt behov av vidareutveckling av stödet under kommande år.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård
2. Arbetet 2020-2023

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2024-04-05
Maria Härenstam, Avdelningschef	2024-04-05